

Vlastivěda

Vyučovací předmět **Vlastivěda** zprostředkovává žákům poznatky společenskovedního charakteru a opírá se o znalosti získané v předmětu **Prvouka** vyučovaném od 1. – 3. ročníku. Zároveň tvoří základ pro vyučovací předměty **Dějepis** a **Občanská výchova** vyučované na 2. stupni. Přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí, seznamuje je s důležitými událostmi a významnými osobnostmi národních a regionálních dějin. Též formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, rozvíjí jejich zájem o poznávání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a v různých kulturních oblastech světa.

Ve Vlastivědě se realizují 3 okruhy vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**:

Místo, kde žijeme – žák se učí chápat a porozumět organizaci života ve společnosti a v místě svého bydliště (obec, město), pracovat s mapami a orientovat se podle nich, zprostředkovávat ostatním zážitky, zkušenosti a zajímavosti z cest, porovnávat způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích, rozlišovat hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, poznávat symboly našeho státu a jejich význam, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování chodce a cyklisty

Lidé kolem nás – žák si uvědomuje význam a podstatu tolerance, pomoci, solidarity a úcty, vyvozuje a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě), seznamuje se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě, žák je připravován na roli občana demokratického státu.

Lidé a čas – žák je veden k orientaci v čase, k práci s časovými údaji, k práci s informačními zdroji a využívání informačních zdrojů (archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií), je veden k tomu, aby se dokázal orientovat v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti, k dovednostem srovnávat a hodnotit způsob života a práce našich předků na našem území, dovednosti objasnit historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

Časová dotace předmětu je:

4. ročník – 2 hodiny/týden

5. ročník – 2 hodiny/týden

Výuka probíhá ve třídě, v terénu – formou vycházek či návštěv kulturních institucí, formou projektů.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Vedeme žáka:

- k vyhledávání a třídění informací, na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívá v praktickém životě
- k čtení s porozuměním, práce s textem
- k jasnému a výstižnému vyjadřování ústní i písemnou formou

- k soustavnému pozorování a k porovnávání získaných výsledků
- k poznávání smyslu učení, k organizování vlastní práce, k realizaci vlastních nápadů a jejich prezentaci
- ke kritickému zhodnocení svého učení, k sebehodnocení
- k posilování sebevědomí

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka:

- k nalézání různých řešení problémů, k dovednosti svá řešení a postupy obhájit
- k uplatňování logického myšlení při řešení úkolů, problémů
- k získávání, třídění a vyhodnocování informací z různých zdrojů – ústních, mediálních

Kompetence komunikativní

Vedeme žáka:

- k vyjadřování a jasné formulaci svých myšlenek a názorů
- k vyjadřování srozumitelnému, výstižnému a kultivovanému v ústním i písemném projevu
- k schopnostem obhájit vlastní názor, vlastní řešení a způsob práce,
- k schopnostem naslouchat druhým lidem, vhodně reagovat na názory, připomínky, argumenty druhých
- k dodržování etiky komunikace
- k udržování pozitivní atmosféry ve třídě a budování dobrých vztahů ke spolužákům

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáka:

- k organizaci a plánování práce
- k vytrvalosti a přesnosti při plnění úkolů
- k ochotě uplatňovat tvořivost a vlastní nápady
- k respektování různých hledisek z toho, co druzí lidé říkají, co si myslí, co dělají

Kompetence občanské

Vedeme žáka:

- k odmítání útlaku a hrubého zacházení
- k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- k péči a ochraně historického dědictví
- k aktivní ochraně zdraví – fyzického, duševního a sociálního a k tomu být za své zdraví zodpovědný
- k respektování tradic lití z jiných kultur, rozdílů mezi lidmi

Kompetence pracovní

Vedeme žáka:

- k osvojování základních pracovních dovedností, k organizaci a plánování práce
- k plnění svých povinností
- k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti, k dodržování vymezených pravidel
- k rozlišování pozitivního negativního vlivu pracovního prostředí na své zdraví
- k vytrvalosti při plnění úkolů, k možnosti uplatňovat vlastní nápady a tvořivost

Kompetence digitální

Vedeme žáka:

- k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- k volení postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk – čtení, práce s textem

Matematika – orientace v čase, vlastnosti látek, dopravní značky

Výtvarná výchova – kresba, malba

Pracovní činnosti – modelování, příprava projektů

Tělesná výchova – sport

Přírodověda – zdravý životní styl

Formy a metody práce

- didaktické hry
- práce s textem
- práce – skupinová, kooperativní, individuální, práce s informacemi, diskusní, inscenační, situační metody

Během výuky je kladen důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací, žáci pracují na různých projektech (samostatně, ve dvojicích, ve skupinách) z různých vzdělávacích oblastí, diskutují o svých návrzích a postupech řešení úkolů, podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Při práci ve skupině dbáme na střídání rolí v rámci týmu. Uplatňujeme individuální přístup, umožňujeme žákům pracovat jejich vlastním tempem, vedeme je k vytrvalosti a k tomu, aby vždy dokončili svůj úkol, svoji práci, připouštíme možnost chybování. Žáci jsou motivováni problémovými úlohami z praktického života, při školních akcích je umožněno žákům podílet se na plánování, přípravě a realizaci. Učíme žáky připravovat krátké projevy na daná témata a prezentovat je před spolužáky.